

Bez chaosu nelze žít.

Zní to celkem podivně, chtělo by se říci, že bez řádu nelze žít, nikoli bez chaosu. Řád je přece to, co nám dává pocit jistoty, a potřeba jistoty je jedna ze základních lidských potřeb. Pokud není uspokojena, stáváme se štvanou zvěří, která je pronásledována okolnostmi, jež nikdy nemůže předvídat a neumí jim proto ani čelit. Každý člověk chce vědět, že i zítra vyjde slunce a pak zapadne, že se může spolehnout na zaběhaný řád.

Řád je to, co člověku umožňuje plnohodnotný život, ve kterém se může soustředit i na něco jiného, než jen na přežití. Život bez řádu si lze představit jako život člověka, který nemá paměť. Vše s čím se setkává je pro něj nové, a proto se musí vždy znovu a znovu učit na tyto „novinky“ reagovat a pracovat s nimi. Nemá žádné zkušenosti, kterých by mohl využít, protože si je nepamatuje. Život v naprostém chaosu by byl podobný, zkušenosti bychom sice nějaké během života nasbírali, ale neměli bychom možnost je využít. K čemu by bylo dobré vědět, že slunce je potřebné pro růst rostlin, které se pak mohou stát naší potravou, když bychom nemohli počítat s tím, že ještě někdy vyjde.

A tak vznikla myšlenka nahradit chaos řádem, který nám umožňuje spokojeně žít, předvídat a zkušeností získaných během života využívat.

Jenže řád samotný také není to, co učiní náš život skutečně plnohodnotným. Přespříliš řádu v našem životě z nás dělá otroky, bere nám možnost rozhodování, svobodu. Pokud by opravdu vše podléhalo nějakému řádu, byli bychom v podstatě naprogramovanými počítači. Svoboda by byla pouhá iluze. Vše by se dělo nutně, neměli bychom žádnou možnost volby.

Shrnu-li to, v případě neexistence řádu, bychom byli štvanou zvěří, „lidmi bez paměti“, kdyby však existoval pouze určitý řád, byli bychom naprogramovanými počítači, nemyslicími bytostmi, kteří si svou schopnost myslet a možnost volit pouze namlouvají. Chaos je pro život člověka stejně důležitý jako řád, nejsou to protiklady, které se vzájemně vylučují, ale dva stejně důležité aspekty našeho života.